

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw A. Wolbert, voorzitter

Betreft: **Parlementaire behandeling Wetsvoorstel lerarenregister**

Utrecht/ Woerden, 22 september 2016

Geachte mevrouw Wolbert,

Binnenkort behandelt de Tweede Kamer het Wetsvoorstel lerarenregister.¹ Ter voorbereiding op deze behandeling vragen wij uw aandacht voor onze gezamenlijke kanttekeningen bij het voorliggende wetsvoorstel. Onze leden staan positief tegenover een lerarenregister dat een systematisch bekwaamheidsonderhoud door leraren tot doel heeft. Beroepsregistratie kan ertoe bijdragen dat leraren de verantwoordelijkheid nemen voor hun professionele ontwikkeling. Daarbij zien de leden een lerarenregister als sluitstuk van een goed HR-beleid.

Governance lerarenregister

De meerwaarde van het register kan aanzienlijk groter worden als het is verbonden aan school- en teamontwikkeling. Voor schoolbesturen is professionalisering een essentieel element van het onderwijs- en het personeelsbeleid. De verantwoordelijkheid van schoolbesturen voor goed onderwijs en goed HR-beleid heeft geen vertaling gekregen in de diverse onderdelen van 'de professionele keten', zoals die beschreven zijn in het wetsvoorstel. De adviesbevoegdheid over alle onderdelen van de keten zijn exclusief toebedeeld aan de Onderwijscoöperatie. Dat vinden we onevenwichtig: het wetsvoorstel maakt schoolbesturen namelijk wél verantwoordelijk voor een groot gedeelte van de implementatie van het lerarenregister. Zo ontvangen schoolbesturen de rekening, mocht de Onderwijscoöperatie de herregistratie-eisen aanscherpen.

Verankering register in de schoolpraktijk

Vanaf 2012 hebben diverse scholen in po, vo en mbo binnen zogenaamde 'registerpilots' gewerkt aan het opdoen van praktijkervaring met het lerarenregister. Uit de pilots komt onder andere naar voren dat het scholen veel moeite kost om het lerarenregister te verankeren in de schoolpraktijk. De pilots zijn inmiddels afgerond. De rapportage van de registerpilots po is naar staatssecretaris Dekker gestuurd. Uit de rapportage vanuit de diverse pilots blijkt dat het register vooral toegevoegde waarde heeft als er sprake is van een koppeling met het HR-beleid: daar is een zekere openheid van het register voor nodig zodat alle betrokkenen in de school goed zicht krijgen op de kwaliteiten en specifieke kennis van leraren. Vanuit de rapportages van de MBO en VO-pilots komen vergelijkbare beelden. De Tweede Kamer heeft van de resultaten van de registerpilots nog geen kennis kunnen nemen, wat niet ten goede komt aan het geven van een afgewogen oordeel. Zonder verankering van het register in de schoolpraktijk is de kans groot dat het wetsvoorstel door leraren en scholen eerder wordt ervaren als een nieuw bureaucratisch verantwoordingsinstrument dan als een middel om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Draagvlak bij leraren

Op dit moment heeft slechts circa 20% van de leraren zich vrijwillig geregistreerd. Daaruit mag worden geconcludeerd dat er nog weinig draagvlak is voor het register. De cruciale vraag naar het draagvlak in de hele beroepsgroep van circa 250.000 leraren is in de voorbereiding op de presentatie van het wetsvoorstel niet beantwoord. In de huidige voorstellen staat dat het Ministerie van OCW een 'routekaart' opstelt, die zal 'monitoren hoe het tussentijds met het draagvlak gaat', om daar vervolgens 'go/no go momenten' aan te verbinden. Ook wordt verwezen naar een nog te verschijnen communicatieplan van de Onderwijscoöperatie. Aangezien deze zaken slechts in het vooruitzicht zijn gesteld, kan op dit moment niet getoetst worden of er voldoende draagvlak komt dat alle leraren ertoe brengt om hun bekwaamheidsonderhoud daadwerkelijk op te pakken. Om draagvlak voor het register te versterken, zou het goed zijn als de betrokkenheid van scholen wordt gezocht, maar dat is tot op heden niet gevraagd.

---

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 34 458, nr. 1 t/m 3

Inhoudelijke elementen niet uitgewerkt

In reactie op de kritiek van Raad van State heeft het kabinet een fasering aangebracht in de invoering van het lerarenregister door het ontwikkelen van bovengenoemde 'routekaart'. Ook worden belangrijke onderdelen van het lerarenregister doorgeschoven naar nog te ontwikkelen AMvB's, ministeriële regelingen of nog door de Onderwijscoöperatie te ontwikkelen instrumenten, zoals de 'professionele standaard', de herregistratiecriteria en de validering van het nascholingsaanbod. Hiermee zijn essentiële inhoudelijke elementen van het wetsvoorstel onuitgewerkt. De regering vraagt wel uw goedkeuring voor het gehele wetsvoorstel, zonder dat de gevolgen voor de implementatie helder zijn. Zo is bijvoorbeeld onduidelijk of de beschikbare scholingsbudgetten en beschikbare scholingsuren die nu in de cao zijn vastgelegd, passend en voldoende zijn voor de invoering van het lerarenregister. Zo niet, dan zal uw Kamer moeten voorzien in de daartoe benodigde middelen.

Oproep vanuit de schoolorganisaties

Staatssecretaris Dekker heeft bij de totstandkoming van het nu voorliggende wetsvoorstel geen afstemming met scholen gezocht, ondanks zijn toezeggingen hiertoe in zijn brief aan uw Kamer van 4 oktober 2013² en de afspraken die hierover zijn gemaakt in het Nationaal Onderwijsakkoord³ en de Sectorakkoorden voor PO en VO.⁴ Onderdeel van die afspraken is dat de uitgangspunten van het lerarenregister in tripartiet overleg zouden worden uitgewerkt tussen de bewindslieden van OCW, de Onderwijscoöperatie en vertegenwoordigers van werknemers en werkgevers. Aan deze afspraak is geen vervolg gegeven; dat is een risico voor het succes van de wet.

Wij vragen uw Kamer het wetsvoorstel niet aan te nemen, zonder dat een aantal nadere randvoorwaarden is geformuleerd. In de bijlage hebben we een opsomming opgenomen van randvoorwaarden waaraan voldaan zou moeten worden voordat tot een zorgvuldige en gedragen invoering van het lerarenregister kan worden overgegaan. Een belangrijke randvoorwaarde is ook dat de Onderwijscoöperatie zich ontwikkelt naar een dragende, zelfbewuste en representatieve beroepsgroep waarin individuele leraren het voor het zeggen hebben, waarin ze zich herkennen en zelf de agenda zetten.

Als het doel is het aantal (on)bevoegd gegeven lessen te monitoren, is het register overbodig: de overheid beschikt reeds over diverse instrumenten, zoals het IPTO-onderzoek en handhaving door de Inspectie van het Onderwijs. Daarnaast bestaat – zoals gezegd – het risico dat het lerarenregister in de voorgestelde opzet door het onderwijsveld wordt ervaren als een bureaucratisch beheers- en controle-instrument, waarmee we ons doel van professionalisering voorbijgeschieten.

Als gezamenlijke sectorraden pleiten wij voor inbedding van het registratieproces in de schoolcontext. Alleen op die manier kunnen we onze medeverantwoordelijkheid als werkgevers voor het slagen van het lerarenregister waar maken. Wij zijn te allen tijde bereid om onze verantwoordelijkheid te nemen in de keten en om bij te dragen aan de invoering van een lerarenregister dat het sluitstuk vormt van strategisch HR-beleid, waardoor leraren gemotiveerd kunnen blijven werken aan hun professionele ontwikkeling.

Wij voorzien u graag van een nadere toelichting op onze standpunten.

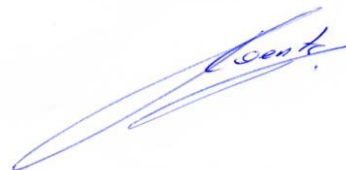
Hoogachtend,

Rinda den Besten
Voorzitter PO-Raad

Paul Rosenmüller
Voorzitter VO-raad

Ton Heerts
Voorzitter MBO Raad

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 27 923, nr. 172

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, Bijlage bij Kamerstuk 33750-VIII nr. 8

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 31 293, nr. 211 en 31 289, nr. 187

Bijlage: Inhoudelijke en procedurele randvoorwaarden voor een goed werkend lerarenregister

- Transparante procedures van opneming, herregistratie en doorhaling in het register inclusief de arbeidsrechtelijke en financiële gevolgen daarvan;
- Transparante procedures voor een zorgvuldige aanlevering en invoering van gegevens met beperkte administratieve lasten en kosten voor de schoolorganisatie en leraar/docent zelf;
- Een beroepsstandaard met groot draagvlak onder leraren/docenten én hun leidinggevenden;
- Herregistratiecriteria die zijn vastgesteld door de beroepsgroep in samenspraak met de scholen en sectororganisaties;
- Beschikbaarheid voldoende en adequaat nascholingsaanbod, afgestemd op de opleidings- en bijscholingsvraag van leraren, scholen en besturen;
- Transparante en voor alle aanbieders toegankelijke procedures voor de validering van nascholingsaanbod;
- Inzicht in de kosten die gemoeid zijn met de te volgen nascholing voor de herregistratie, wie deze kosten moet dragen en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn;
- Heldere wetgeving met betrekking tot een professioneel statuut is afgestemd op de (mogelijkheden die) bestaande medezeggenschapsregelingen (bieden);
- Werken in het onderwijs moet ook aantrekkelijk blijven voor professionals die op een later moment in hun carrière de overstap willen maken naar het onderwijs, waaronder zij-instromers.